

WYROBY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO	NORMA BRANŻOWA	BN-65
	Środki pomocnicze dla włókiennictwa Saponal OK	6061-14
		Zamiast RN-58/MPCh-1335
		Grupa katalogowa X 95

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest powierzchniowo czynny środek pomocniczy dla przemysłu włókienniczego o nazwie Saponal OK.

1.2. Zastosowanie. Saponal OK jest stosowany w przemyśle włókienniczym przy folorowaniu, praniu oraz barwieniu.

1.3. Określenia. Saponal OK jest to produkt kondensacji kwasów tłuszczowych i polipeptydów.

1.4. Oznaczenie

SAPONAL OK BN-65/6061-14

1.5. Normy związane

PN-56/C-04284	Tłuszcze techniczne. Oznaczanie zawartości substancji rozpuszczalnych w eterze
PN/C-04505	Chemiczne badania i próby. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej. Wytyczne dla produktów ciekłych
PN/C-04507	Chemiczne badania i próby. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej. Wytyczne ogólne
PN/C-60008	Chemiczne badania i próby. Przyrządy do pobierania próbek. Zgłębniki do produktów ciekłych
PN/N-03009	Statystyczna kontrola jakości. Liczba próbek jednostkowych
PN/N-03010	Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór sztuk do próbek

2. WYMAGANIA TECHNICZNE

2.1. Wymagania ogólne. Saponal OK powinien być produktem ciekłym o konsystencji syropu, barwy od żółtobrazowej do czerwobrazowej, klarownie rozpuszczalnym w wodzie.

2.2. Wymagania szczegółowe

Wymagania	
a) pH 1-procentowego roztworu wodnego, w granicach	7 ÷ 8
b) Odporność na wodę o twardości 356,63 mval/l, ml, co najmniej	20
c) Zdolność dyspergowania mydeł wapniowych określona jako liczba gramów środka dyspergującego 100 g 100-procentowego mydła oleinowego, najwyżej ¹⁾	60
d) Substancji czynnej w przeliczeniu na kwasy tłuszczowe, %, co najmniej	11
¹⁾ Oznaczanie 2.2 c) wykonywać tylko na życzenie odbiorcy.	

17884

Zjednoczenie Przemysłu Chemii Gospodarczej

Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Chemii Gospodarczej dnia 31 grudnia 1965 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 1 października 1966 r.

(Mon. Pol. nr 11/1966 poz. 78)

3. OPAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

Saponał OK należy pakować do beczek blaszanych o pojemności 100 ÷ 200 l. Na wieku każdej beczki należy umieścić trwały napis zawierający co najmniej: nazwę lub znak wytwórni, oznaczenie wg 1.4, wagę brutto i netto, nr partii. Saponał OK należy przechowywać w pomieszczeniach magazynowych o temperaturze 10 ÷ 25°C. Przewozić wszystkimi dostępnymi środkami lokomocji przy zachowywaniu warunków przechowywania.

4. BADANIA TECHNICZNE

4.1. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej. Z każdej partii produktu podlegającej odbiorowi należy pobrać w sposób losowy w zależności od liczności opakowań w partii zgodnie z PN/N-03009 i PN/N-03010 następującą liczbę opakowań jednostkowych w celu pobrania próbek.

Liczba opakowań w partii	Liczba opakowań, którą należy wybrać do pobrania próbek
do 3	wszystkie
4 lub 5	4
6 ÷ 15	6
16 ÷ 25	11
26 ÷ 63	16
64 ÷ 160	20

Próbki należy pobrać zgłębnikiem zgodnym z PN/C-60008. Średnią próbkę laboratoryjną należy przygotować zgodnie z PN/C-04505 i PN/C-04507, przy czym próbka pierwotna nie może ważyć mniej niż 3000 g, a średnia próbka laboratoryjna nie mniej niż 250 g. Próbki do analizy rozjemczej należy przechowywać w ciągu 3 miesięcy.

4.2. Opis badań

4.2.1. Określenie wyglądu należy wykonać organoleptycznie w próbówce ze szkła bezbarwnego w temperaturze 20°C.

4.2.2. Oznaczanie pH 1-procentowego roztworu wodnego Saponalu OK należy wykonać za pomocą uniwersalnych papierków wskaźnikowych dających wskazania z dokładnością do 0,5 podziałki albo za pomocą pehametru.

4.2.3. Oznaczanie odporności na twardą wodę

4.2.3.1. Odczynniki. Woda o twardości 356,63 mval/l (39 g CaCl₂ · 6H₂O w 961 g wody destylowanej).

4.2.3.2. Wykonanie oznaczania. Przyrządzić 1 procentowy roztwór Saponalu OK (1 g Saponalu OK i 99 g wody destylowanej). Następnie pobrać próbkę 25 ml i przenieść do kolby stożkowej 100 ml. Wysokość słupa cieczy nie może przekraczać 15 mm. Pod dno podłożyć kartkę z drukiem o wysokości liter 5 mm i grubości 1 mm. Próbkę miareczkować wodą o twardości 356,63 mval/l. Wodę twardą należy dodawać aż do uzyskania takiego zmętnienia roztworu, które nie pozwoli na odczytanie liter.

Liczba mililitrów twardej wody użytej do zmiareczkowania próbki jest miarą odporności na twardą wodę.

Pomiar należy powtarzać aż do uzyskania dwóch zgodnych wyników.

4.2.4. Oznaczanie zdolności dyspergowania mydeł wapniowych

4.2.4.1. Odczynniki i roztwory

a) Wodorotlenek sodowy cz.d.a.

b) Mydło oleinowe 100-procentowe.

c) Środek dyspergujący, 10-procentowy roztwór wodny.

d) Woda o twardości 14,265 mval/l: Odważyć 40 g chlorku wapniowego ($\text{CaCl}_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$) odważoną z dokładnością do 0,001 g należy umieścić w kolbie pomiarowej o pojemności 1 l i rozpuścić w niewielkiej ilości wody destylowanej, po czym rozcieńczyć wodą destylowaną do objętości 1 l, tzn. do kreski (roztwór A). Odważyć 44 g siarczanu magnezowego ($\text{MgSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$) odważoną z dokładnością do 0,001 g należy rozpuścić w niewielkiej ilości wody destylowanej, po czym rozcieńczyć wodą destylowaną w kolbie pomiarowej do objętości 1000 ml, tzn. do kreski (roztwór B). Następnie odmierzyć 34 ml roztworu A i 6 ml roztworu B, po czym przenieść do kolby pomiarowej o pojemności 1 l i uzupełnić wodą destylowaną do objętości 1 l (do kreski).

Otrzymany roztwór wykazuje twardość dokładnie 14,265 mval/l.

4.2.4.2. Wykonanie oznaczania. Do kolby pomiarowej o pojemności 50 ml (nr 1) wprowadzić 25 ml mydła oleinowego (2,5 g mydła 100-procentowego) i 10 ml środka dyspergującego (1 g środka dyspergującego), po czym uzupełnić wodą destylowaną do kreski (roztwór I). Pobrać 5 ml roztworu I i przenieść do kolby pomiarowej o pojemności 50 ml (nr 2), po czym uzupełnić do kreski wodą o twardości 14,265 mval/l (roztwór II). Następnie pobrać 5 ml roztworu II, przenieść do kolby pomiarowej o pojemności 50 ml (nr 3) i uzupełnić do kreski wodą o twardości 14,265 mval/l.

Jeżeli w kolbie nr 3 pojawi się osad natychmiast lub po 5 min od momentu zmieszania, należy do kolby nr 1 dodać większą ilość środka dyspergującego, to jest 15, 20 ml itd. i dalej postępować analogicznie, tj. jak podano na początku niniejszego punktu.

Analizę należy uznać za zakończoną, jeżeli zostanie ustalona najmniejsza ilość środka dyspergującego dodanego do kolby nr 1, zapobiegająca wytrącaniu się osadu w kolbie nr 3.

Zdolność despergującą (X) określoną jako liczbę gramów środka dyspergującego 100 g 100-procentowego mydła oleinowego należy obliczyć wg wzoru

$$X = \frac{a}{b} \cdot 100$$

w którym:

a - liczba gramów środka dyspergującego zużyta do kolby nr 1,

b - liczba gramów 100-procentowego mydła oleinowego,

4.2.4.3. Wynik. Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej 2 oznaczeń nie różniących się między sobą niż o 2 g.

4.2.5. Oznaczanie zawartości substancji czynnej w przeliczeniu na kwasy tłuszczowe należy wykonać wg PN-56/C-04284 p. 2.3.2, z tym że do kolby należy dodać około 50 ml 30-procentowego roztworu kwasu siarkowego i ogrzewać do wrzenia pod chłodnicą zwrotną aż do sklarowania się warstwy dolnej, a następnie zawartość kolby ostudzić i dalej postępować zgodnie z ww. normą.

K O N I E C

BG PW

BN. 003820

40000000342175